

Dědovi bylo třicet let, když se ženil.

Ženich a nevěsta měli bílou bryčku a v ní zapřaženy dva divoké šimly. V hřívách byly zapleteny pestré fábory, které se třepotaly ve větru, když jejich bryčka vyrazila v čele ostatních k městu, kde byl evangelický kostel. Schwáceným šimlům odletovala od tlam křehká pěna, protože před chvílí už byli ve městě s panem farářem a hnali se pak zpátky.

Varhany dědovi tehdy zněly v uších ještě celou zpáteční cestu. Na ruce se mu třpytil prsten a objímal tou rukou svou ženu. V druhé držel opratě a štvál koně a hnal je, aby proletěli vesnicí. Zarazil je před obcí a pak ženich s nevěstou pomalu stoupali na úřad, kde je pod obrazem mocnáře čekal pan starosta.

Kdo by mi nezáviděl, říkal si děda tenkrát a žárlivě střežil každý nevěstin pohyb a nadýmal se pýchou.

Den po svatbě vstal, jen co vyšlo slunce. Dům ještě spal. Na dvoře ho přivítala fena s vlčím tělem, tiskla se mu k noze a obracela po něm tmavé oči.

Ještě čtyři takové byly v domě, než přišla Rikina.

Šel do kůlny, kde měl přichystaný desetilitrový soudek z vyuzeleného tvrdého dřeva, pečlivě vysmolený a pevně okovaný pěti mosaznými obručemi. Odnesl ho na dvůr a z domu přinesl demižón čiré slivovice. Opatrně naléval soudek a vzácná tekutina mu tekla po prstech a plnila chřípí magickou vůní zplozenou neduživými a pokřivenými stromy, jejichž kořeny se zoufale draly hluboko

do kamenité země. Děda se tehdy usmíval a vlhké prsty si otřel o tmavý knír, aby tu vůni cítil celý den. Potom zarazil do otvoru v soudku dřevěnou zátku, rozdělal maličký oheň, rozpálil nad ním smůlu a celý soudek jí zalil. Vzal rýč a lopatu, šel na určené místo a vykopal jámu dobře metr hlubokou, vysypal ji pískem, soudek ještě obalil kusem dehtovaného plátna, uložil ho v jámě, napřed zasypal trochou písku a nakonec zahrnul vykopanou hlínou. Nahoru pečlivě vsadil drn trávy, který prve ze země vyřízl.

Potom se vrátil do domu, vlčí fena šla s ním, našel ve skříni sešitek v černých deskách, nalistoval čistou stránku a udělal zápis:

„Dnešního dne, po včerejší svatbě ráno, zakopal jsem na zahradě deset litrů slibovice jádrovice v bečce dobře vysmolené metr hluboko. Jestli Bůh dá a dožijem se, vykopu bečku za padesát roků a vypijem tu slibovicu o naší zlaté svatbě. Bude vzácná a lahodná.“

I

Nejvíc všichni mluvili o té barvě. U celé jednotky se nenašli dva vojáci, kteří by se shodli na jejím pojmenování. Jen desátník absolvent Anděl mlčky toleroval prohlášení tlustého svobodníka Šejdy, maje na paměti nařízení velitele jednotky nadporučíka Kopřivy, že poddůstojníci musí vypadat před mužstvem jednotně. Dokud neodešel od útvaru druhý svobodník, bylo to těžší, protože ten měl vždy na všechno opačný názor. A jakmile na něj svobodník Šejda a desátník absolvent Anděl přistoupili, změnil jej, dal svobodníkovi Šejdovi ránu pěstí a odešel na ošetřovnu, kde se přiotrávil směsí alkoholu s čistým benzínem na čištění stop po náplasti.

Svobodník Šejda se před svým prohlášením nadechl a zařval: „Sou fialový jak hypermangán!“

Ačkoliv desátník absolvent Anděl mrtvou dosud neviděl a s názorem svobodníka Šejdy souhlasil zatím jen navenek před mužstvem, připouštěl v duchu, že srovnání může být správné. Svobodník Šejda mrtvou viděl poměrně nejdéle a barvu hypermanganu znal lépe než cokoli jiného. Po návratu z každé vycházky do okolních vesnic si v jeho roztoku omýval přirození.

„Kdybyste byl voják, každé měsíce bych vás zavřel na jednadvacet dní, abyste nenadělal žádnou škodu. Ale jste po mně nejvyšší šarže, takže budete tu ženskou do rána hlídat. Vemte si k tomu Kadavého a dejte mu zásobník ostrých,“ řekl nadporučík. Při řeči třikrát trhl ramenem nahoru, naznačil kruhový pohyb doleva,

ale na chvilku znehybněl a ohrnul horní ret. Tohle se mu stávalo od noci, kdy mu pod manželskou postelí vybuchl dělbuch načasovaný svobodníkem Šejdou. Tehdy vedle něj neležela manželka, ale vedoucí Sběrných surovin Adéla. Nadporučík Kopřiva za ní jezdil každou první neděli v měsíci do krajské psychiatrické léčebny.

Adélu nadporučík Kopřiva přebral desátníku absolventu Andělovi. Byla ráda, protože desátník absolvent Anděl jí sáhl do rozkroku teprve při jejich druhé schůzce. Omylem a omluvil se za to. To ale nadporučík nevěděl a po té noci nabyl přesvědčení, že k výbuchu došlo ve spojitosti s pomstou desátníka absolventa Anděla. Proto mu k hlídání mrtvé přidělil vojína Kadavého, který byl pověstný maléry s ostrými náboji v zásobníku samopalu. Bylo zaručené, měl-li je při sobě, že dříve nebo později vyjde z jeho zbraně náhodná rána. Dosud nikoho nezastřelil, ale nadporučík doufal, že tentokrát alespoň smrtelně zraní desátníka absolventa Anděla.

Kromě množství obrazů a fotografií viděl desátník absolvent Anděl nahou ženu jen dvakrát. Jednou špehýrkou ve dveřích kabiny na plovárně, to byla k špehýrce otočena zády, a podruhé, když zvonil u dveří bytu svého přítele. Otevřela mu jeho bytná, která myslela, že zvoní ten přítel. Ze všech barev, které na ní byly, si uvědomil jen liščí červen, jíž zářil porost jejího klína, a pak její bílou širokou zadnici, když se otočila a šla předsíní ke dveřím pokoje v domnění, že ji následuje, jak ho o to požádala. Spěchal tehdy na přednášku odborného asistenta Marhoula o krizi kapitalistické soustavy. To byly tedy všechny jeho zkušenosti s vybarvením ženského těla, a proto byl na pochybách, čím názor má považovat aspoň v duchu za nejpravděpodobnější.

„Posloucháte vy mě vůbec?“ zeptal se hrozivě nadporučík Kopřiva a šukbnul ramenem.

Při příkývnutí si musel, jako vždy, dávat desátník absolvent Anděl pozor, aby nepodleh naléhavému nutkání napodobit

nadporučíkův tik. Něco takového udělal brzy po příchodu k jednotce. Stáli vyřizeni v dvojřadu a kolem nich přecházel major, velitel, který si zakládal na tom, že zná všechny příslušníky jednotky.

„Co jste zač?“ vybafl na desátníka absolventa Anděla.

„Anděl,“ řekl desátník absolvent Anděl.

„Anděl co!“

Desátník absolvent Anděl se nejistě porozhlédl po sousedech s vypjatými hrudníky.

„Anděl Josef,“ řekl mírně.

„Anděl Josef co!?“ vyrazil ze sebe přerývaně major.

Desátník absolvent Anděl nasucho polkl a musel si odkašlat. Zčistajasna se mu v hlavě rozsvítilo.

„Desátník absolvent Anděl Josef,“ vykřikl vítězně.

„Josefa si strčte víte kam?“ utrhl se na něj tehdy major a několikrát za sebou mrkl levým okem. Při každém mrknutí mu povyskočil levý koutek úst.

„Provedu,“ řekl desátník absolvent Anděl a několikrát za sebou mrkl pravým okem. Při každém mrknutí mu povyskočil pravý koutek úst.

Potom ho převeleli k této jednotce, kde chcipli dva psi, jak se vyjádřil svobodník Šejda.

Když odcházel od maringotky, kde měl nadporučík Kopřiva svou kancelář, slyšel desátník absolvent Anděl ze všech stran dohady o té barvě. Do nastoupení stráže mu zbývala hodina. Strávil ji přemýšlením. Dokonce se zapomněl zeptat, jak se vlastně ta mrtvá u útvaru objevila.

Ve stanu pro šest lidí bydleli pouze oni dva poddůstojníci. Svobodník Šejda ležel na svém lůžku jen v trenkách a vypadal, že spí. Desátník absolvent Anděl si začal chystat věci. Nakonec sáhl do poličky ve hlavách postele po lahvičce s repudinem proti komárům.

„Dyť s tebou jde Kadavej,“ řekl svobodník Šejda a pořád vypadal, jako že spí.

Vojín Kadavý měl vlastní recept na výrobu prostředku k odpuzování dotěrného hmyzu. Nikomu se nepodařilo vypátrat složení ani přípravu této masti. Jisté však bylo, že je naprosto spolehlivá, a kudy prošel vojín Kadavý, silně přípravkem pomazaný, tam se týden neobjevil jediný komár, a když už se objevil, padl mrtvý na zem. Nikdo se taky o výrobní postup nezajímal. Mast šířila pach tak pronikavý, že po něm všem kromě vojína Kadavého naskakovaly puchýře na nosní sliznici, s kterými si lapiduch na ošetřovně nevěděl rady. Vojín Kadavý byděl v takových dnech se svolením nadporučíka Kopřivy v nedaleké opuštěné cihelně. To vše si desátník absolvent Anděl uvědomil po poznámce svobodníka Šejdy a vrátil lahvičku s repudinem na policičku. Místo ní si vzal plynovou masku.

Ale nebylo jí potřeba. Vojín Kadavý se hlásil do stráže nepomazán.

„Třeba by jí to vadilo,“ řekl ostýchavě, když se ho desátník absolvent Anděl ptal po příčině.

Celou noc je strašlivě kousali komáři.

Seděli na zemi před dveřmi dřevěné chatky, kde ležela na tvrdě palandě mrtvá. Pár metrů před nimi se olejnatě leskla široká řeka.

„Je jak chcanky,“ oznámil vojín Kadavý, když v ní omočil dlaň.

Pak kouřili. Vojín Kadavý přezíravě odmítl nabízenou cigaretu a utočil si tlustý špalek Nové směsi do toaletního papíru.

„Jak to s ní vlastně bylo? Kde se tu vzala?“ zeptal se desátník absolvent Anděl.

„Vy to taky nevíte?“ pokrčil vojín Kadavý zklamaně čelo. „Já myslím, že se to dovím od vás. Viděl jste ji aspoň?“

Desátník absolvent Anděl zavrtěl hlavou.

„Ani já. Chtěl jsem se vás zeptat, jestli je má opravdu oranžový,“ povzdechl si voják Kadavý.

„Svobodník Šejda říkal, že fialové,“ řekl desátník absolvent Anděl.

„Svobodník Šejda je kráva. Od toho, jak si ho máchá v hypermangánu, tím celej nasák a vidí všechno fialový. Jestli mi zrovna chcete říct, že takhle nemám o poddůstojnících pindat, nemusím se s váma bavit.“

„Je mi jedno, jak o kom mluvíte. Někde jsem četl takový verš... teď nevím... že měla řader hroty barvy zralé pšenice...“

„Zralá pšenice má krásnou barvu. Akorát se musím chechtat, že Šejda netuší, že mu místo hypermangánu dal lapiduch tentokrát obyčejnou sůl nasáklou razítkovou barvou.“

Desátník absolvent Anděl si vzpomněl, že si svobodník Šejda skutečně v poslední době stěžuje na špatnou kvalitu hypermanganu, který prý barví a nepouští.

„Říkal, že si teď připadá jako opičák.“

„Kristepane, to bych chtěl vidět, to já musím vidět,“ rozzářil se voják Kadavý.

Desátník absolvent Anděl vstal, otevřel dveře chatky a tázavě pohlédl na vojína Kadavého.

„Klidně jděte dovnitř. Pak se půjdu podívat já.“

Desátník absolvent Anděl za sebou zavřel dveře. Nasucho polkl. Před ním ležela mrtvá. Od krku dolů přes ni bylo přehozeno hrubé, ne moc čisté vojenské prostěradlo. Po špičkách k ní popošel, jako by se bál, že ji probudí. Skutečně vypadala jako v hlubokém spánku. Dlouhé černé vlasy jí v širokých pramenech pokrývaly ne příliš mladý, příjemný obličej. Pohlédl tam, kde se pod prostěradlem ostře rýsovaly drobné prsy a polkl nasucho podruhé.

Pak šel ven.

„Je přikrytá prostěradlem,“ odpověděl na němou otázku v očích vojína Kadavého.

„Ale sakra,“ řekl voják Kadavý a z jeho samopalů vyšla rána, když si ho posunul od boku na záda. Kulka se odrazila od kamene u jeho nohou. Protivně zabzučela a s rázným plesknutím se zaryla do trámu dveří centimetr vedle spánku desátníka absolventa Anděla. Desátník absolvent Anděl poskočil a udeřil se zátylkem o dveře.

„Ještě jednou a jdu do civilu o půl roku později,“ řekl ponuře voják Kadavý a foukl do zakouřené hlavně. „Za každou ránu mi dává poručík deset ostrých a zrovna teď to bylo posedumnáctý. Ještě budu nasluhovat.“

„Nebude to celý půlrok, protože některý měsíc má jednatřicet dní,“ opravil ho desátník absolvent Anděl.

„No jo, vidíte..., jenže já vypálím stejně víckrát. Někdy si říkám, jestli bych to neměl podepsat jako děleslužící. Je mi jasný, že takhle zůstanu na vojně do důchodu.“

„To prostěradlo je špinavé.“

„Jenže budu já mít nárok na důchod, když budu furt voják a pořád v base?“ rozvíjel svou myšlenku voják Kadavý dál, protože se mu líbila, a zamlouvalo se mu, že ji desátník absolvent Anděl vzal zcela vážně.

Desátník absolvent Anděl pokrčil rameny a zapálil si novou cigaretu. Zapleskl komára, který se mu vpil do hřbetu ruky a chvíli ho zamyšleně pozoroval. Pak ho odfoukl na zem, otřel krvavou stopu po něm rukávem košile a řekl:

„Co když se do ní dají komáři?“

„Jdou jenom na živý, to vím. A mouchy tady nejsou,“ uklidňoval ho voják Kadavý.

„V jihoamerických řekách žijí rybky, které ohlodají ve vteřině člověka až na kost.“

„Pirany.“

„Ano, pirany, jak to víte?“ pohlédl desátník absolvent Anděl se zájmem na vojína Kadavého.

„Umím nazpaměť naučný slovník, ten malý. Můžete mě zkoušet,“ řekl vojín Kadavý a znova byl rád, když postřehl záblesk zájmu v očích desátníka absolventa Anděla.

„Co je to... renegát?“

„Odrodilec, odpadlík, z latiny.“

„Travestie?“

„Přebásnění vážné básně do komický podoby, taky z latiny.“

Desátník absolvent Anděl nevěřičně pokyvoval hlavou.

„Ještě,“ pobídl ho vojín Kadavý.

Desátník absolvent Anděl si za nic na světě nemohl vzpomenout na další cizí slova.

„Nekrofilie,“ vyjelo z něj potom.

„Moment. Já mám akorát třetí díl a ten je vod o. Čtu ho jen v base.“

„Co děláte v civilu?“

„Popeláře. Co to teda je?“

„Nekrofilie? No...,“ desátník absolvent Anděl se maně ohlédl na dveře dělící je od mrtvé. „Vlastně nevím. Někde jsem to slyšel.“

„Podle čeho by mi vlastně vypočítali důchod, když beru jen těch blbejch pětasedumdesát kaček?“ zeptal se vojín Kadavý.

Desátník absolvent Anděl pokrčil rameny a vstal. Lenivě se protáhl, zívá a šel k řece. Vyčural se do vody a díval se přitom k západu, kde se kupily temné mraky s narůžovělými obrysy od sotva zapadlého slunce.

„Jak ale zjistíme, jaký je má, když je přikrytá?“ přivítal ho otázkou vojín Kadavý.

Desátník absolvent Anděl se na něj zamyšleně zadíval. Nechtělo se mu o tomhle problému přemýšlet. Vůbec se mu nechtělo

přemýšlet. Ne že by se nerad dověděl, jak je to s tou barvou, naopak, ale bylo už skoro osm hodin a on každý den kolem osmé hodiny pocítil takové prázdno v hlavě, že nebyl schopen na nic myslet a jen sledoval spleť představ, který se mu honily hlavou. Obvykle se viděl, jak hraje před vyprodaným sálem na klavír a má obrovský úspěch.

„Za chvíli bude tma,“ upozornil vojín Kadavý.

Desátník absolvent Anděl čekal na představy, ale až na to, že měl před očima spoustu plošek zbarvených nejrůznějšími odstíny fialové barvy, nepředstavoval si nic. Raději.

„Znáte Brigitu? Tu cikánku, co sem jezdí za Gažíkem z druhý čty?“ vyrušil ho vojín Kadavý.

„Ne.“

„Tak ta nemá vůbec bradavky,“ řekl vojín Kadavý a mlčky vychutnával dojem, kterým na desátníka absolventa Anděla zapůsobil.

„Jak to víte?“

„Jednou přijela a Gažík měl stráž. Tak mě za ní poslal, abych ji nějak bavil. Ona by jinak odjela. Dlouho jsem se ovládal, ale svedla mě. Gažík jí pak rozbil hubu.“

„Ale to přece není možné. Každá žena má přece bradavky.“

„Nemá. Brigita nemá,“ řekl vojín Kadavý. Vstal a šel se taky vyčurát do řeky. Nedíval se přitom na mraky na západě, ale se zájmem pozoroval kola ve vodě. Pak se vrátil, utočil a zapálil si cigaretu a s pokrčeným čelem se zadíval desátníku absolventu Andělovi do očí. Několikrát pokýval hlavou.

„Nemá. Bylo sice tma, ale hned mi to bylo divný, takže jsem se po nich pídil, po těch bradavkách. A pak jsem ji nechal, protože to vůbec nebylo ono. Alena, co je ve skladu, má bradavky jako bambule na lyžařský čepici. Schwálně se podívejte, ona nenosí podprsenku. Posledně byla tři dny v base s vojínem Zunkem, než

na to nadporučík přišel. Teď bydlí u něj v maringotce. Má to chudák daleko do vesnice a musela by brzo vstávat.“

„A... jakou mají barvu?“ zeptal se desátník absolvent Anděl třaslavým hlasem.

„Zunek říkal, že skoro černou. Ale v base je furt tma.“

Desátník absolvent Anděl si na Alenu vzpomněl. Byla moc tlustá a měla ohnivý flek pod spodním rtem. Říkalo se jí kojná.

„Neměli bysme se podívat, jestli se pod to prostěradlo nedostala třeba nějaká moucha?“ staral se vojín Kadavý.

„Říkal jste, že tady mouchy nejsou.“

„Myslím si to.“

Desátník absolvent Anděl se váhavě otočil ke dveřím. Vojín Kadavý na něj povzbudivě kývl a vešli dovnitř.

Světla pořádně ubylo a bílé prostěradlo zářilo jako promítací plátno. Ale ještě pořád se daly rozeznávat barvy.

Vojín Kadavý se nad mrtvou sklonil. Dlouho se na ni upřeně díval. Desátník absolvent Anděl zůstal stát u dveří.

Od řeky bylo slyšet šumění vysokých topolů a odněkud z dálky třikrát zahoukala lokomotiva.

„Já nebřečel, ani když mi umřel děda,“ řekl vojín Kadavý, když vyšli ven.

Rok co rok přicházelo ráno, kdy ho děda brzy ráno vzbudil a vedl ho na dvůr. To už bylo jaro, ale tráva a listí stromů a tašky na střeše domku byly ojíněné ranním mrazíkem, nízké trpytivé slunko házelo po dvoře dlouhé stíny a děda řekl:

„Poslouchej!“

A na starém jeřábu seděl na větvi vedle budky první špaček a zpíval, naduté křopenaté volátko se mu kovově lesklo na slunci.

Tu budku už měsíc předtím děda sundal, vyčistil, opravil střížku a ucpal spáry, než ji zavěsil zpátky na jeřáb.

„Přiletí špačiček a bude zpívat, už se na to velice těším,“ říkával děda.

Ale netrvalo dlouho, jen co uzrály třešně, a děda se schovával na zahradě v malinovém houští, v ruce držel velký prak, vedle sebe měl přichystanou hromádku oblázků a těmi oblázky střílel po špačcích, kteří se v hejnech hašteřivě rojili ve větvích třešní.

„Nic by nám, ti sviňáci, nenechali,“ říkával děda zuřivě, střílel jeden oblázek za druhým a v očích mu seděla smrt pro špaččí pokolení.

„Kdo ji našel?“ zeptal se vojín Kadavý.

„První četa při nácviiku boje muže proti muži,“ řekl desátník absolvent Anděl.

„Proč se taky nenacvičuje vzdávání se. Vůbec neumím dávat ruce vzhůru a nějaký blbej nepřítel mě kvůli tomu může jednou zastřelit.“

„To se neučí v žádné armádě,“ prohlásil desátník absolvent Anděl, ale nebyl si tím zcela jist. Umínil si hned, že se na to nadporučíka Kopřivy při první vhodné příležitosti zeptá. Nebyl si však jist ani tím, neřekne-li mu nadporučík Kopřiva, že je blb. Ještě mu to sice nikdy neřekl, ale desátník absolvent Anděl to každou chvíli čekal.

„To bych hrozně rád věděl, kde se tu vzala a co se jí stalo,“ řekl vojín Kadavý. Ani od desátníka absolventa Anděla nečekal odpověď.

Stejně by se jí nedočkal. Protože desátník absolvent Anděl si kladl tutéž otázku a tutéž otázku si kladli i příslušníci první čety, kteří nacvičovali pod velením svobodníka Šejdy boj muže proti muži. Svobodník Šejda s mazáky Richtrem a Burelem vešli do dřevěné chatky na břehu řeky, aby si tam zahráli kaufcivka, než se bažanti naučí bojovat muž proti muži. Dělali to tak vždy. Ale tentokrát byli velice překvapeni, protože v chatce našli na palandě

mrtvou nahou ženu. Svobodník Šejda poslal mazáka Burela pro prostěradlo a mazáka Richtra za nadporučíkem Kopřivou do hospody ve vesnici, kde byl v době zaměstnání štáb jednotky. Potom svobodník Šejda pouštěl zájemce z řad bažantů za cigaretu do chatky. Kdo chtěl podruhé, musel dát cigaret pět. Několik bažantů se pozvracelo. A žádný z nich se neshodl na přesném označení barvy prsních bradavek mrtvé ženy.

„Není na tom nic sprostýho, kluci,“ hovořil bažant Kubásek k příslušníkům druhé čety. „Ona vám je tak krásná, jak jedna socha, kterou jsem viděl v tátovým dějepise pro sextu gymnázia. A nejkrásnější jsou na ní ty konečky, oranžový jako pomeranč.“

„Jsou fialový jak hypermangán,“ zaprotestoval tehdy svobodník Šejda a dal bažantovi Kubáskovi rájony na tři dny.

Nadporučík Kopřiva mrtvou taky neviděl, protože, jak řekl, nenesse pohled ani na mrtvého motýla, a kdyby se nebál podvýživy, stal by se prý určitě vegetariánem jako vojín Zunek. Ohlásil nález majorovi na velitelství jednotky a teď všichni čekali na příjezd bezpečnosti.

Vojín Kadavý poklepal desátníku absolventu Andělovi na rameno a ukázal rukou nalevo od chaty. Blížili se sem všichni příslušníci útvaru kromě nadporučíka Kopřivy a svobodníka Šejdy.

Zůstali stát na deset kroků před chatou.

Desátník absolvent Anděl s vojínem Kadavým na sebe pohlédli, vstali a postavili se zástupu čelem. Vojín Kadavý sundal z ramene samopal. Všichni ustoupili o krok, protože všichni znali dar vojína Kadavého. Ale tentokrát rána nevyšla.

„Chceme ji vidět!“

Půlkruh, teď stáli kolem v půlkruhu, se sevřel.

„Ne,“ řekl desátník absolvent Anděl a vojín Kadavý přikývl.

„Chceme vědět, jakou mají barvu!“

Půlkruh se sevřel těsněji.

Ti dva na stráži se na sebe podívali.

„My se podíváme a řekneme vám to,“ řekl vojín Kadavý.

Někdo mu podal baterku, protože už se hodně sešeřilo.

Zavřeli za sebou dveře a zůstali stát ve tmě a v tichu. Ani zvenku nebylo nic slyšet. Jen cítili přítomnost skupinky lidí, kteří chtěli vědět, jak je to s tou barvou.

Vojín Kadavý rozsvítil baterku. Sklonili se nad mrtvou a znova se zadívali do její příjemné tváře. Prostěradla se ani teď nedotkli. Zůstali vevnitř, dlouho.

Pak vyšli ven. To už byla úplná tma. Vojín Kadavý přešel světlem baterky po několika tvářích. Vystupovaly z černi jako sádrové odlitky. Všichni mlčky čekali. Zhasl baterku.

„Jsou růžové,“ řekl do tmy a do ticha desátník absolvent Anděl.

„...jak poupata,“ dodal tiše vojín Kadavý.

Zůstali stát ve tmě a v tichu. Jen cítili, jak vojáci pomalu odcházejí, až zůstali u chatky sami a zase slyšeli od řeky šumět vysoké topoly.

Dědovi bylo osmdesát let a slivovice v soudku zrála pod zemí půl století.

Vzpomněl si na výročí teprve v poledne, když loupal brambory. Umyl si ruce, našel ve skříni sešitek v černých deskách a listoval padesát roků zpátky. Potom si přečetl zápis a v tom okamžiku měl chřípí plná vůně sladkých trnek a promnul si prsty knír, do kterého si tenkrát ty prsty mokré od slivovice utřel.

Vyběhl na dvůr a uprostřed zůstal stát. Rozhlížel se a pečlivě měřil očima každý krok, každou píd' toho starého dvora, který znal jako svou dlaň. Každý strom a každý keř tady zasadil on, každá věc zde měla místo, které jí on přisoudil, a kůlna, včelín, kurník i opuštěný chlév tolikrát opravovaly, pokrývaly a bílily jeho ruce, jako by je vlastně samy postavily. Ano, jako svou dlaň znal děda ten dvůr. Pomalu se rozhlížel a hledal místo, kam soudek zakopal.

Pak mu zablesklo v očích a vykročil k starému jeřábu, jedinému stromu, který tady nezasadil on, ale jeho otec, a zastavil se u něho. Pokýval hlavou spokojen, že tak rychle našel po těch letech ono místo, a sehnul se blíž k zemi, aby si trávník lépe prohlédl. Dokonce se mu zdálo, že ani taková doba nestačila úplně zakrýt čtverec v drnu, a čím dál si ho prohlížel, viděl ho stále jasněji.

Vnuk se vrátil ze školy a oběd nebyl uvařen. Pojedli chleba se špekem a vypravili se na hřbitov.

Jenom tu chvilku, co stál nad hrobem, vzpomínal děda na svou ženu, na babičku chlapce, který stál vedle něho a kterého ona nikdy nepoznala, nedožila se ho. Pouze v té minutě myslel na ni a na zlatou svatbu, kterou měli správně dnes slavit.

Potom šli domů a tam děda vnukovi přečetl zápis ze sešitku v černých deskách. A řekl vnukovi, že se rozhodl nechat soudek v zemi dál a vykopat ho až za dva roky na oslavu jeho maturity. Řekl, že slavit zlatou svatbu nemá smysl, když babička nežije, protože to vlastně žádná zlatá svatba není.

A než šel děda spát, udělal do sešitku v černých deskách, ve kterém už zbývalo jen několik nepopsaných stránek, zápis:

„Dnešního dne, padesát let po naší svatbě, učinil jsem změnu v rozhodnutí a nechám slibovicu jádrovicu v zemi až do Jarkovej maturity. Možná jí dnes už ani není celých deset litrů, možná jednom sedm nebo šest, Pán Bůh ví, určitě zhoustla rokama. Musí už být velice dobrá.“